

Patrimoni

Creada el 1907 com a biblioteca de l'Institut d'Estudis Catalans, la Biblioteca de Catalunya tenia com a objectiu primer oferir als membres de l'Institut la bibliografia i la documentació necessàries per dur a terme la seva tasca d'estudi i recerca. Això implicava l'adquisició de la bibliografia corrent i actualitzada (obres de referència, estudis monogràfics, revistes...), imprescindible per estar al dia en els distints àmbits acadèmics, però també l'ingrés de fonts documentals sobre les quals desenvolupar els seus estudis: manuscrits antics i moderns, impresos, mapes, gravats, partitures... majoritàriament –encara que no sempre– realitzats o relacionats amb Catalunya o amb la seva història i cultura.

Al llarg dels seus més de cent anys d'història, ha arribat a recollir en les seves col·leccions un gran nombre de documents de temàtiques i orígens molt diversos. En

Documentació sobre vaixells i navegació a la Secció de Manuscrits de la Biblioteca de Catalunya

Anna Gudayol

Cap de la Secció de Manuscrits
Biblioteca de Catalunya

alguns casos, la riquesa extraordinària dels seus fons fa que alguns documents singulars quedin relativament amagats, ja que espontàniament el públic investigador no s'espera trobar-los-hi. Aquest és el cas, per exemple, de tot un conjunt de manuscrits relacionats amb la història de la

navegació. Entre el públic investigador és ben conegut que la Biblioteca conserva el fons del Consolat de Mar (1268-1715),¹ però probablement hagi passat desapercbut un conjunt notable de manuscrits relacionats amb les drassanes i la construcció de vaixells a l'època medieval i moderna, un seguit de dietaris de viatges marítims o la col·lecció de diaris de navegació, que van des de finals del XVIII fins a mitjans del segle XIX, de marins catalans que feien les Amèriques;² aquests documents poden complementar les riques col·leccions del Museu Marítim de Barcelona.³

Aquest treball s'inscriu en el marc del projecte de recerca finançat pel MINECO "Tripulacions, armaments, construcció naval i navegació a la Mediterrània medieval" (HAR2013-48433-C2-1-P) i de les investigacions fetes en el marc del grup de recerca consolidat per la Generalitat de Catalunya CAIMM ("La Corona catalanoaragonesa, l'Islam i el món mediterrani", 2014 SGR 1559).

Patrimoni

Els volums que es descriuen breument a continuació han ingressat a la biblioteca per molt diverses vies. Un nombre important dels diaris de navegació ho feren mitjançant la biblioteca del diplomàtic Eduard Toda, que reuní al llarg del temps un extensíssim fons avui dispers entre més d'una desena d'institucions. D'altres ho feren formant part de fons i col·leccions diverses, com ara la biblioteca de la família Dalmases o la del bibliòfil Artur Sedó, els fons d'erudits acadèmics (Ferran de Sagarra o Ramon d'Alós) o militars (Francesc Xavier de Cabanes o Josep Massanés). Per la varietat dels seus orígens, aquest conjunt constitueix, també, una mostra de la història de la nostra biblioteca.

■ EDAT MITJANA. DRASSANES I GALERES

Ms. 252

Inventaris relatius a les galeres catalanes que prengueren part en el combat de Constantinoble. 1351-1353.

252/1

F. 1: Llista de les galeres de Ponç de Santa Pau que partiren de Barcelona i de València. Incompleta.

252/2

F. 2-27: F. 2-27, "En nom de Déu fis e de madona Santa Maria amen. Aso és l'avantari lo qual ffo fet de totes les armases e coses las quals foren atrobades en darasane, axí con per cases con en lo pla; e fo fet lo dit avantari a XXI de juliol del any MCCCLI. Lo qual avantari escriví e pres en Dalmau Gover; las quals robas criar-ne pos yo, Antoni de Murta, reaví en guardia, axí com asò tot uhint e gordia de la darasane", inventaris de drassanes de les galeres de Ponç de Santa Pau i de Bernat de Cabrera. 1351 i 1353.

25 f. (num. antiga xxv f.); x mm.

252/3

F. 28-53: "Aquest quaern dóna al racional en Bonanat Dezcoll, viçalmirayll per informació de ço que have del guany que la armada de la qual lo noble en Ponç de Santa Pau era capità ha fet; del qual guany havien comissió del senyor rey de reebre'l en Francesch de

Finestres e en Guillem Morey", comptes de la subhasta del botí de l'armada de Ponç de Santa Pau lliurats al mestre racional del rei per Bernat Descoll, vicealmirall. 1351.

25 f. (num. antiga xxviii f.); mm.

Procedència: Donatiu del Dr. [Hermann] Urtel.

Reproducció: Microfilm.

Bibl.: Ed. dins A. RUBIÓ I LLUCH, *Diplomatari de l'Orient català: 1301-1409*, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1947 (reprod. facs. 2001); cf. J. SANS I BARUTELL, "Documentos concernientes a la armada que en 1351 mandó aprestar el rey Don Pedro IV de Aragón en contra de genoveses...", a *Memorial Histórico Español. Colección de documentos, opúsculos y antigüedades que publica la Real Academia de la Historia (Madrid)*, 2 (1851), 249-389.

Nota: Altra documentació a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, Fons del Reial Patrimoni, Mestre Racional.

Ms. 485, doc. 37 (f. 181-184v)

"Confirmatio domini regis Jacobi facta de ordinationibus factis per Jacobum Grunni [...] super navibus et lignis et barchis". Còpia, [2a meitat s. xv - 1a meitat s. xvi].

Dins: Miscel·lània de textos històrics i jurídics.

Procedència: El volum havia pertangut a Bartomeu de Monfar: al f. 1 "Aquest libre est de misser Bartomeu Monfar, dotor en [...] de Tarrega", al f. 4 "F.A.R. (en un cercle sobremuntat d'una creu), "1531 Bartholomaeus de Monfar Legum doctor llerden. et filius Tarrege in Campo Urgeilen. 1531 et Sacre Thologie studens", afegit després "Obiit Barcinone", al teixell "Bartholomeus de Monfar Variarum rerum. 1531"; al f. 2 escut imprès enganxat. Havia pertangut a la Biblioteca Dalmases (sign. "2").

Descripcions: [R. d'Alós], p. "La Biblioteca Dalmases", a *Butlletí de la Biblioteca de Catalunya*, 3 (1916), 34-35; descripció parcial dins E. DURAN, dir., *Repertori mss. catalans (1474-1620)*, Barcelona: IEC, 1998, 193-195; cf. S. FARNÉS JULIÀ, "Selección de manuscritos del gótico al Renacimiento en algunos archivos y bibliotecas de Cataluña", *Calligraphia et typographia, arithmetica et numerica, chronologia*, Barcelona: Universitat de Barcelona, 1998

(Rubrica, paleographica et diplomatica studia; 7), 521-559 (núm. 3, 525; núm. 47, 530; núm. 73, 533; núm. 101, 537); BITECA manid 1007. M.C. DÍAZ Y DÍAZ, *Index scriptorum latinorum Medii Aevi Hispanorum*, Madrid, CSIC, 1959, núm. 1241 af.

Ms. 1478/1

Còpies de documents sobre oficis relatius a la construcció de vaixells, s. XIV-XVI [còpia s. XVII].

F. 1-8: "De l'offici de dressaner".

F. 9-15: "De l'offici de fabricant y vehedor de les galeres".

15 f.; 315 x 220 mm. Enq. protecció BC (anys 50).

Procedència: Fons documentals de la BC.

■ CONSTRUCCIÓ I EQUIPAMENT DE VAIXELLS

1. Construcció

Ms. 1014

Recull factici de documents relatius a la construcció d'embarcacions a Barcelona [s. XVII-XVIII].

1014/1

Recull de documents relatius a la construcció d'embarcacions [finals s. XVII - principis s. XVIII].

105 f. (num. antiga, afegida posteriorment, 650-881 p.); diverses mesures. Diverses mans.

Procedència: Compra a Maggs Brothers.

1014/2

Recull de documents relatius a la construcció d'embarcacions. En català, castellà i francès [1r quart del s. XVIII].

Procedència: Al f. 106 paper amb la nota: "Procedente de un ms. del Sr. Segarra".

150 f.; diverses mesures. Enq. protecció pergamí BC, reaprofitada.

Estat de conservació: Restaurat.

Ms. 1329

Taules de dimensions de vaixells de guerra [Catalunya, mitjan s. XIX].

F. 1-4v: "Dimencions abras mestras".

F. 5-7v: "Dimencions per boupresus".

F. 8-10v: "Dimencions de abras de gàbia y de paguigu".

F. 11-16: "Dimencions per fer panons".

F. 16v-19: "Dimencions per astas de floch y de escutillas".

F. 20-35: "Arboladuras de diferents bestiments de guerra inglesus".

F. 36-41v: "Dimencions de baus y cruzetas de tot bestiment de guerra".

F. 42-45: "Modu de treurer l'arboladura de dins el quenter".

45 f.; 145 x 100 mm. Text distribuït en taules. Enq. coetània pergamí amb tanques de botó.

Procedència: Registrat el 1936. Al full de guarda anotació il·legible.

Ms. 2102

JUAN RUIZ DE APODACA, "Elementos de un Navío del porte de 112 cañones y 58 pies de manga, para deducir de ellos su total valor, el gasto anual de su conservación, costo de la carena de firme, tiempo de su duración, y valor en que queda después de excluido"; al f. 2-9 taula de matèries i al f. 9-12 resums de costos. Signat per Ruiz de Apodaca. Carraca (Cadis), 7 d'agost de 1806.

458 f. (num. antiga 456 p.), 290 x 205 mm. Precedeix el títol "Nº 1"; text en forma de taula. Enq. pell negra coetània, llom i cobertes estampats amb ferros daurats, títol al llom estampat en un teixell de pell vermella, talls daurats.

Procedència: Amb l'ex-libris de la col·lecció teatral d'Artur Sedó; havia estat comprat a la llibreria Porter, a l'angle sup. dret del f. 468 "11100/500".

Bibl.: Sembla material previ a la publicació de Juan RUIZ DE APODACA *Estados de los materiales, pertrechos y*

Patrimoni

jornales con su costo en reales de vellón, que se necesitan para cada uno de los treinta buques que en ellos se expresan, y dos apéndices relativos al gasto de un arsenal y a los parajes donde se hallan dichos materiales, formados bajo la dirección de... [s.l.: s.n., 1806?]; reimprès a l'Havana: F. DE PAULA MAS, 1822 (Palau 281689-281690). Sobre l'autor, v. l'entrada a M. FERNÁNDEZ NAVARRETE, *Biblioteca marítima española*, reimpr. Barcelona: Palau & Ducet, 1995, vol. II, 295-303.

2. Personal

Ms. 383/12, doc. 7

FÈLIX MARÍA DE ARRIETE Y LLANO, bisbe de Cadis i Algesires. Nomenament de Jacint Verdaguer com a capellà del vaixell A. López; amb dues pròrrogues. Cadis, 28 de desembre de 1874.

Dins: Documentació personal de Jacint Verdaguer. Llicències eclesiàstiques.

Ms. 1375/1 (f. 3)

Certificat de serveis prestats per Josep Massanés al port de Tarragona de 1804 a 1807, signat per Juan Smith. Tarragona, 2 d'octubre de 1807.

Dins: JOSEP MASSANÉS (1777-1857), coronel d'infanteria, recull de memòries i projectes militars i urbanístics, precedit d'un curt índex manuscrit. 1789-1843.

Ms. 1470bis, f. 78

Missa "Pro navigantibus" [Finals s. XIV-XV].

Dins: Missal de Barcelona; sembla del cap. de la Catedral.

Procedència: Al f. 1 "Aquest libre és de Matheu Martín", s. XVII. Compra a Josep Martí (llibreria Argos).

Ms. 4896/9

ASSOCIATION INTERNATIONALE POUR LA PROTECTION LÉGALE DES TRAVAILLEURS. Documentació sobre les obres del Port de Barcelona. 1912-1913.

1. Circular sobre la seguretat dels obrers als ports. Basilea [Suïssa], 6 de novembre de 1913.

1 + 3 f.; 340 x 220 mm. Text mecanografiat (ciclostil). Adjunta el model de qüestionari en còpia mecanografiada: "Projet: durée du travail. Fardeaux et Sécurité des ouvriers des ports".

2. Dades i apunts sobre el treball dels descarregadors del Port de Barcelona.

10 f.; 155 x 215 mm.

3. "Datos sobre tarifas de alijos, carga y descarga en vagones, en carros y otros medios en que intervienen los obreros empleados en los muelles de Barcelona, según las noticias facilitadas por las sociedades y entidades que se citan"; dades relatives a condicions laborals [ca. 1913].

5 f.; 275 x 215 mm. Còpia mecanografiada.

4. Assemblée Générale (7a: 10-12 de setembre de 1912: Zuric).

- Convocatòria amb l'ordre del dia.

- "Propositions de la Ière Commission (Office international du travail)".

- "Propositions de la IIème Commission (de Poisons industriels)".

- "Propositions de la IIIème Commission".

- "Propositions de la IIIème Commission (Résolution concernant le Trucksystem et les retenues)".

- "Propositions de la IVème Commission (Travail dans les usines à feu continu)".

- "Propositions de la IVème Commission (Journée sanitaire du travail)".

- "Propositions de la IVème Commission (Protection des ouvriers des chemins de fer)".

- "Propositions de la IVème Commission (Réduction de la durée du travail le samedi)".

- "Propositions de la Vème Commission (Ouvriers étrangers en matière d'assurance sociale)".

- "Propositions de la Vème Commission (Travail des enfants)".

- "Propositions de la Vème Commission (application des conventions internationales du travail)".

- "Propositions de la Commission spéciale sur la broderie à fil continu".

Tretze documents (26 f.); 350 x 220 mm. Text imprès; alguns f. amb anotacions manuscrites. Amb el segell "Museu Social de Barcelona" i, en llapis, el número 2158.

■ VIATGES D'EXPLORACIÓ I DIPLOMÀTICS

Ms. 1216, doc. 28. (f. 223-223v)

"Guiatge que'l senyor Rey en Pere terç fa a totes persones que yran o tremetran en naus o vaxells robes en tota la terra del soldà de Babilònia".

290 x 225 mm.

Dins: *Miscel·lània de textos jurídics en català i en llatí* (Catalunya, finals s. XIV - inicis s. XV).

Bibl.: CAPMANY I MONTPALAU, *Memorias históricas sobre la marina, comercio y artes de la antigua ciudad de Barcelona* (1779-92) [Vol.] 2, 144 i ss.

Ms. 1179

Recull de textos de caràcter històric, literari i religiós, segles XVI-XIX.

1179/23

F. 58-68: "Viages marítimos en que se ve lo que trabajaron los emperadores y empreatrices de Russia hasta encontrar el camino para la America del sur ha más de un siglo", còpia de mà de Fèlix Amat.

11 f. (f. 59 i 68 en blanc). Text amb esmenes. Títol en f. a part, al f. 59 "Nº 63".

1179/27

F. 79-82: "Viage en 1790 de San Blas de California a los establecimientos rusos del Norte de la América", al f. 1 "Extracto de lo más esencial del diario del teniente de navío de la Real Armada Don Salvador Fidalgo, comandante del paquebote de S.M. San Carlos...". 1790.

4 f. "al f. 82v "Nº 54".

1179/36

F. 113-114: "Noticia de los muchos y graves autores españoles que han escrito libros de esfera y navega-

ción, geografía, viages, derroteros y navegación de las costas de Guinea, Etiopía y de la India Oriental, China y Japón, derrotas y navegaciones de las indias occidentales, descubrimientos y navegaciones del Río de la Plata y costas de Brasil y del estrecho de Magallanes y pasage del Mayre, de las islas Filipinas, de las Molucas ladrones y Salomon y costas del mar del sur" [1a meitat s. XIX].

Al f. 1 "nº 58".

114 f.; diverses mesures. Enq. protecció tela blava BC, al lloc en lletres daurades "Miscelania".

Procedència: Compra a la llibreria Vindel-Babra.

Ms. 2375

JORGE JUAN Y SANTACILIA, "Diario del viage que se hace desde el Puerto de Cadiz para conducir a la Corte de Marruecos los Embajadores Sidi Hamet el Gacel y el Excmo. Sor. Dn. Jorge Juan por S.M.C." [1767 o post.].

F. 1: "Primera salida del puerto de Cádiz".

F. 5-6v: "Segunda salida de Cádiz a Tetuan".

F. 7-20v: "Desembarco que el embaxador de España hace en el río de Tetuán y recibimiento con que el gobernador le cortejó".

F. 20v-43: "Descripción de la rada, campo y ciudad de Tetuán".

F. 43-106v: "Diario que hace el embajador de España desde Tetuán hasta la corte de Marruecos".

F. 106v-118: "Relación de los cautivos y pasados que trahe desde el imperio de Marruecos el embaxador de España".

F. 118-126: "Breve noticia de el estado en que se halla el arte de curar en el imperio".

F. 126: "Para la mañana".

F. 126-128v: "Para mediodía".

F. 128v-129: "Para cenar".

F. 129-129v: "Para quando caminan".

F. 129v-130: "Economía que gasta el emperador".

Patrimoni

130 f.; 220 x 160 mm. Algunes esmenes; algunes postilles. Paràgrafs numerats. Inclou diverses taules. Enq. cotènia holandesa, llom pell marró i cobertes de cartró recobertes de paper de guarda, talls jaspiats de vermell.

Procedència: Compra Porter-Moix, amb l'ex-libris de la col·lecció "España en el Mundo", al f. 130v "11100/600". Al f. 1 segell del comte d'Ezepeleta.

Nota: Una altra còpia del viatge a Madrid, Biblioteca Nacional, ms. 3705, f. 54-163; ms. 10913, f. 46-139; "Diario del viaje a la corte de Marruecos en el año 1768. Descripción de Marruecos". Nova York. Hispanic Society, ms. 4062.

Ms. 3457

Dietari d'una expedició naval al centre i sud d'Itàlia que resultaria en la reinstauració del regne de Nàpols i Sicília a favor de Carles de Borbó, duc de Parma, rei d'Espanya amb el nom de Carles III. Inclou: "Plan de Batalla del destacamento etcho para la Pulla del Exercito de España", "Plan de batalla dada en Bitondo las tropas de S.M.C. en 25 de mayo de 1734" i "Orden de batalla de las tropas francesas y piemontesas en 22 de mayo de 1735". 1733-1735.

54 f. (3 f. plegats); 205 x 140 mm. F. 33-36v, 41v-46 a 2 cols. Enq. pergami en forma de cartera, restes de tanca de botó.

Procedència: Oriol Anguera de Sojo. Ingressat durant la guerra civil (signatura antiga BC ms. 1943).

Ms. 3876

"Alguns documentos do Archivo Nacional de Torre do Tombo acerca das navegações e conquistas portuguesas", còpia de 17 documents (originals: 1419-1527). En portuguès i castellà, s. xx.

F. 1-66, 9 documents sobre navegacions portugueses.

F. 66-119, 8 documents sobre el descobriment de l'estret de Magallanes.

119 f., mesures variables. Text mecanografiat.

Procedència: Probablement, la col·lecció Porter-Moix "España en el Mundo".

■ MARINA DE GUERRA

1. Relacions, memòries i plànols

Ms. 503/15 (f. 76-80)

"Relacion verdadera de las vitorias que ha tenido la armada naval del [...] rey de Francia Luys XIII, conde de Barcelona, y de la ciudad de los castellanos que el exercito del rey de Portugal ha saqueado". Còpia d'un fullet imprès, amb peu d'impremta "En Barcelona: en casa Gabriel Nogueas a la calle de santo Domingo, año 641" [1641 o post.].

5 f.; 214 x 153 mm. Portada impresa, el text copiat a mà; a la portada gravat d'un vaixell i a la fi dibuix a ploma d'un personatge. Enq. perg.

Ms. 503/20 (f. 110-119)

JOAN DE LA TORRA. "Relacio verdadera de tots los succesos de la armada de mar y terra del christianiss. rey de França señor nostre, desde 29 de abril fins a 14 de maig 1641". Còpia d'un fullet imprès [1641 o post.].

10 f.; 214 x 153 mm. Portada copiada de la impressa, el text copiat a mà; a l'inici dibuix d'un vaixell i d'un angelet, a la fi dibuix a ploma d'un personatge. Enq. perg.

Ms. 503/20 (f. 133-140)

"Relacio verdadera de la senyalada victoria que Nostre Senyor es estat servit donar alas armas del Christianissim Rey de França [...] en 10 del corrent dels enemichs, y presa los han feta, axí de gent com de bestiar, ab la nomina dels morts, presos, y personas se senyalaren en la jornada, juntament la arribada de 22 galeras, y 7 bergantins que lo enemich ha feta mostra ab intent de socorrer la plaça de Tarragona, y la resistencia que la nostra armada los ha fet, y bons succesos fins a 15 de juny 1641" [1641 o post.].

10 f.; 214 x 153 mm. Portada copiada de la impressa, el text copiat a mà; a l'inici dibuix de tres galeres. Enq. perg.

Tots tres fullets dins: *Cartas diversas y varios papers de Cataluña del any 1640 y 1641*, recull factici de còpies de textos impresos en relació amb la guerra dels Segadors. 29 documents [ca. 1640-1641].

Procedència: Compra de la Biblioteca de la casa Dalma-
ses.

Bibl.: [R. d'Alós], "La Biblioteca Dalma-
ses", *Butlletí de la Biblioteca de Catalunya* (1916).

Descripcions: P. BOHIGAS, "Inventario de códices miniatu-
rados o iluminados de procedencia catalana o existentes
en bibliotecas catalanas", dins *La ilustración y la decora-
ción del libro manuscrito en Cataluña Barcelona: Asocia-
ción de bibliófilos, 1960-1967*, vol. III, 145-223 (núm.) (re-
ed. de l'article Barcelona, Biblioteca de Catalunya, 2000);
E. DURAN, M. TOLDRÀ, A. GUDAYOL, *Repertori de manuscrits
catalans (1620-1714)*, vol. I, Biblioteca de Catalunya, Barce-
lona: IEC, 2006.

Ms. 757/1 (f. 1-10)

JUAN DE SAN JUAN. "Señales para un día de batalla de día
y de noche". Tarragona, 4 de novembre de 1713.

10 f. Amb dibuixos de banderes de vaixell, de màstils i
de coques al marge, acolorits a l'aiguada.

Ms. 757/2 (f. 11)

"Nueva inbención de las lanchas albu-
ceras, con su al-
buz, por el Exmo. Señor Don Antonio Barcelo,
teniente general de la Real Armada", gravat calcogràfic [s. XVIII].

Acolorit a l'aiguada.

Ms. 757/3 (f. 12-23)

JOSÉ HUET. "Relacion circunstanciada que manifiesta
el estado de defensa en que se halla la costa de ponien-
te desde la Torre del Río hasta la de Alcanar término de
Valencia, obras y reparos que se necesitan para su mejor
estado y defensa, cálculo prudencial de su coste y demás
que se expresa según el reconocimiento que he practica-
do de orden del general en gefe". Barcelona, 4 de desem-
bre de 1794.

12 f.

Ms. 757/23 (f. 178)

[Plànol de la costa al voltant d'Argel, amb la disposició
d'un exèrcit], gravat calcogràfic [s. XVIII].

Tots quatre fullets dins: *Recull factici de textos de te-
màtica militar*; en castellà i en francès. 1713-1794.

Procedència: Donatiu de Ramon d'Alós.

Ms. 2073/2 (f. 51)

Pla de la batalla naval celebrada entre Barcelona i Cas-
telldefels el 30 de juny de 1642 [mitjan s. XVII].

1 f.; 310 x 240 mm.

Descripció: FBon 10943 (Catálogo Folletos Bonsoms
núm. 2506); num. antigues f. 781, f. 773; E. DURAN, M. TOL-
DRÀ, A. GUDAYOL, *Repertori de manuscrits catalans (1620-
1714)*, vol. I, Biblioteca de Catalunya, Barcelona: IEC,
2006.

Procedència: Compra a la Librería de Arnaldo Henri-
ques de Oliveira de Lisboa (1962).

Ms. 3613

Papers històrics i literaris referents a l'any 1702, i par-
ticularment a Felip V i a la guerra de Successió; al *verso*
d'un dels fulls de guarda sembla llegir-se, per transparèn-
cia, "Anales de este siglo en Cataluña...", al llom "1702".

F. 16^r-18^r; Notícia d'un encontre amb els vaixells turcs,
inc.: "Agraviado del fementido y bárbaro trato de un
arazi maometano...".

F. 92^{r-v}; "Reals dádivas del rey de las Españas Felip
Quint al arribar en Nàpols als capitans dels vaxells
que de Barcelona lo avian allí anat serjent", inc.: "A
Musier de Langeron un diamant...". Llistat dels pre-
sents oferts per Felip V als seus capitans de vaixell.

Bibl.: J. M. MADURELL, "Pedro Serra y Postius", *Analec-
ta Sacra Tarraconensia*, 29 (1957), 345-400; "Más sobre
Pedro Serra y Postius", *íd.*, 46 (1973), 387-421; K. BROWN,
"Encara més sobre Serra i Postius", *Actes del VIII Col-
loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (To-
losa de Llenguadoc 12-17 de setembre de 1988)*, Barcelo-
na: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1989, vol. II,
267-289; J. L. BETRÁN, A. ESPINO, L. F. TOLEDANO, "Pere Serra
i Postius y el criticismo historiográfico en la Barcelona de
la primera mitad del siglo XVIII", *Manuscrits*, 10 (1992), 315-
329.

Patrimoni

Descripcions: E. DURAN, M. TOLDRÀ, A. GUDAYOL, *Repertori de manuscrits catalans (1620-1714)*, vol. I, Biblioteca de Catalunya, Barcelona: IEC, 2006.

2. Descripció de ports i costes

Ms. 890/5 (vol. II, f. F. 77-85)

“Memoria razonada del ingeniero general acerca de las plazas y puertos fortificados que tiene la Península e islas adyacentes”.

Dins: FRANCESC XAVIER CABANES, compil., “Trabajos verificados por la Junta Consultiva de Guerra tomo segundo: que contiene los trabajos verificados en los años de 1821 y 1822”. Al f. 2v taula de contingut.

Ms. 1374-1375

JOSEP MASSANÉS (1777-1857), coronel d'infanteria. Recull de memòries i projectes militars i urbanístics, precedit d'un curt índex manuscrit. 1789-1843.

1374/7

F. 40-57: Memòria relativa a la defensa de costes de la “Guerra de los argentinos”. Tarragona, març de 1824.

2 documents (esborrany de carta i memòria).

17 f., il·l. amb dibuixos.

1374/8

F. 58-68: “Informe de la costas de Valencia a Garraf 1824”.

6 documents (cartes de la Comisión de Reconocimiento de la costa de Catalunya).

10 f. (f. 68 en blanc).

1374/9

F. 69-75: “Descripción de la Torre de San Juan en el Puerto de los Alfaques”. [Per] Antonio Samper. Tortosa, 29 d'abril de 1789.

7 f. (f. 75 en blanc).

1374/12

F. 90-93: Escrit sobre les illes Medes [18-].

Esborrany de carta adreçada al general.

4f.

Ms. 3623/2 (f. 62-63)

“Memoria descriptiva topográfica y militar de la isla, baía, puerto interior y plaza de Cádiz, con sus inmediaciones” [ca. 1830-1840].

2 f.; 295 x 215 mm. Amb esmenes i afegitons.

Dins un recull de documents sobre la fortificació de San Fernando, de Cadis.

Ms. 3825/15

F. 327-: FÈLIX AMAT, “Puerto de Tarragona. Canal de Reus”. Al final, de lletra de l'autor: “M[adri]d, Fèlix Amat” [entre 1780 i 1820].

Fragments numerats. Esmenes.

Ms. 3994

“Defensa de las Costas y Torres de martelo”. Amb un mapa de la regió basconavarres i croquis de les torres, s. XIX.

Paper, 12 f., 210 x 150 mm.

3. Comunicats de Guerra

Ms. 4085

Col·lecció de comunicats de la Marina de Guerra espanyola durant la guerra de la Independència. Alguns dels articles han estat enviats per via reservada a les diverses comandàncies de la Marina de les costes catalanes i de les illes Balears, i han estat expeditos des de la base naval de Cartagena; a la fi, taula de contingut. 1808-1814.

1. JOSÉ ADORNO. Prohibició de bucs suecs contra Godoy favorit, adreçada a Gerónimo Tavern, de Palamós. Cartagena, 29 de novembre de 1808.

2. JOSÉ ADORNO. Comunicat per tal que restableixin senyals en embarcacions de guerra contra l'enemic, adreçat a Gerónimo Tavern, de Palamós. Cartagena, 6 de desembre de 1808.

3. JOSÉ ADORNO. Comunicat per tal que designin José Galbán, coronel secretari del virregnat de Mèxic, com a traïdor al seu rei, adreçat a Gerónimo Tavern, de Palamós. Cartagena, 4 de març de 1809.

4. FELIX BERENGUER DE MARQUINA. Arribada de Cadis i Maó d'un comboi de 14 veles amb presoners francesos, adreçat a Antonio Aguirre, de Mallorca. Cartagena, 9 de maig de 1809.
5. MANUEL NÚÑEZ. Acció de tropes del Principat contra una divisió enemiga que sortí de Barcelona, adreçada a Salvador Medina, de Tarragona. Cartagena, 3 de febrer de 1810.
6. Comunicat des de la rendició de Girona, adreçat a Manuel Núñez. 20 de gener de 1810.
7. Comunicat a Manuel Núñez informant de l'exèrcit que es trobava acampat als encontorns de Barcelona. 18 d'agost de 1810.
8. Comunicat a Manuel Núñez conforme l'exèrcit es trobava als encontorns de Valls i que avançava cap a Reus. 31 de març de 1810.
9. JOSÉ ADORNO. Comunicat per haver tingut notícia de 8 naus franceses de Brest (preliminars de la batalla de Trafalgar), adreçat a Gerónimo Tavern, de Palamós. 11 de març de 1809.
10. MANUEL NÚÑEZ. Comunicat sobre l'arribada a Càller (Sardenya) d'una fragata americana que conduïa Luciano Bonaparte, adreçat a Salvador de Medina, de Tarragona. 22 de setembre de 1810.
11. [NICOLÁS DE LA SIERRA]. Comunicat segons el qual arriba a Maó la fragata anglesa procedent de Sardenya. A Bonaparte no se li permeté baixar a terra i foren conduïts a Malta. Adreçat a Manuel Núñez i José Adorno. 16 de setembre de 1810.
12. Comunicat pel qual s'informa que l'enemic roman a la ciutat de Reus, des d'on fa contínues incursions, adreçat a Manuel Núñez. 22 d'agost de 1810.
13. Comunicat conforme s'ha desocupat l'exèrcit a la ciutat de Reus i que es dirigeix a Valls, adreçat a Manuel Núñez i José Adorno. 25 d'agost de 1810.
14. MANUEL NÚÑEZ. Comunicat que informa dels oficis, adreçat a Salvador de Medina, de Tarragona. Cartagena, 22 i 25 d'agost de 1810.
15. Comunicat pel qual l'exèrcit d'aquest Principat estava acampat sota el tir de canó d'una plaça militar prop de Torredenbarra i "sufrieron el tiro de seis feluchos". Tarragona, 24 de març de 1810.
16. MANUEL NÚÑEZ. Comunicat pel qual s'informa que l'enemic havia avançat fins a Reus i havia fet 600 homes presoners a Vilafranca, adreçat a Salvador Medina, de Tarragona. Cartagena, 7 d'abril de 1810.
17. MANUEL NÚÑEZ. Rebut d'ofici on s'informa d'un comboi enemic entrat a Barcelona amb queviures i pólvora provinent de Girona i 1.100 homes, adreçat a Salvador de Medina, de Tarragona. Cartagena, 21 d'agost de 1810.
18. Comunicat de guerra del document anterior adreçat a Manuel Núñez. 15 d'agost de 1810.
19. MANUEL NÚÑEZ. Ofici sobre el comboi de Barcelona camí de Reus, adreçat a Salvador Medina, de Tarragona. 25 d'agost de 1810.
20. MANUEL NÚÑEZ. "Por el oficio de Vd. De 21 del que rige queda impuesto de lo que ha participado el comandante de la línea del Río Llobregat a ese general en jefe...", adreçat a Salvador Medina, de Tarragona. Cartagena, 28 de juliol de 1810.
21. [NICOLÁS MARÍA DE SIERRA]. Comunicat sobre l'acció de les tropes als encontorns de Granollers, adreçat a Manuel Núñez i Josep Adorno. 1 de setembre de 1810.
22. MANUEL NÚÑEZ. Confirmació de recepció de l'ofici amb el diari de les accions de guerra als encontorns de Granollers, adreçat a Salvador Medina, de Tarragona. Cartagena, 8 de setembre de 1810.
23. MANUEL NÚÑEZ. Comunicat pel qual es fa acús de rebut de l'ofici sobre l'acció de guerra als encontorns de Granollers, adreçat a Salvador Medina, de Tarragona. Cartagena, 27 de gener de 1810.
24. Comunicat de guerra pel qual l'exèrcit francès d'Aragó del general Suchet tenia sitiada la plaça de Lleida i que s'apoderà de la ciutat amb un assalt durant la nit. 13 de maig de 1810.

Patrimoni

25. Comunicat de guerra amb la petició de canons de ferro. S. d.

26. MANUEL NÚÑEZ. Comunicat dels decrets segons els quals no es poden facilitar canons de ferro per aquesta plaça i ports, adreçat a Salvador Medina, de Tarragona. Cartagena, 14 de juliol de 1810.

27. MANUEL NÚÑEZ. Comunicat sobre la posició, composició i reforç de l'exèrcit del Principat, adreçat a Salvador de Medina, de Tarragona. Cartagena, 31 de març de 1810.

28. [NICOLÁS MARÍA DE SIERRA]. Comunicat de la sortida de Reus de l'exèrcit, on hi ha presoner el comandant Ibarrola al castell de Cardona, adreçat a Manuel Núñez i José de Adorno. 29 d'agost de 1810.

29. MANUEL NÚÑEZ. Acús de rebut de l'ofici sobre les operacions de l'exèrcit al Principat, on hi ha presoner el general Ibarrola, adreçat a Salvador de Medina, de Tarragona. Cartagena, 4 de setembre de 1810.

30. MANUEL NÚÑEZ. Comunicat sobre l'exèrcit francès del general Suchet, que s'apoderà de Lleida i el seu castell, i de l'abandonament d'Hostalric, adreçat a Salvador Medina, de Tarragona. Cartagena, 26 de maig de 1810.

31. MANUEL NÚÑEZ. Acús de rebut de l'ofici sobre l'estada dels enemics a Sant Felip de Palafrugell i de l'embarcament fins que arribaren a Girona, adreçat a Juan Savater Conesa, de Palamós. Cartagena, 3 de juliol de 1811.

32. NICOLÁS DE ESTRADA. Acús de rebut de l'ofici sobre la divisió enemiga atacada pel brigadier Francisco Milans. 6 d'abril de 1811.

33. NICOLÁS DE ESTRADA. Comunicat sobre la presa de la important plaça de Sant Ferran de Figueres, adreçat a Juan Savater Conesa, d'Arenys. Cartagena, 23 d'abril de 1811.

34. NICOLÁS DE ESTRADA. Acús de rebut de l'ofici sobre la situació de l'enemic a Palamós i de l'estat de la seva fortificació, adreçat a Juan Savater Conesa, de Palamós. Cartagena, 12 de març de 1811.

35. NICOLÁS DE ESTRADA. Comunicat sobre la reclamació de sous dels oficials de Marina presoners a la plaça de Tortosa, adreçat a Francisco Cantos, de Tortosa. Cartagena, 13 de març de 1811.

36. NICOLÁS DE ESTRADA. Acús de rebut de l'ofici sobre les accions de l'enemic des de Mataró estenent-se per tots els pobles de la costa, adreçat a Juan Savater Conesa, de Palamós. Cartagena, 12 de març de 1811.

37. LUIS VILLAVICENCIO. Comunicat al Comandant de matrícules de Palma informant que la Junta Superior ha lliurat diners a Manuel Rodríguez del Javeque per pagar les despeses del trasllat de quadres de cavalleria. Cadis, 28 de juliol de 1811.

38. NICOLÁS DE ZEA. Document sobre la desaparició del capità Manuel Rodríguez i d'una quantitat entregada pel transport dels quadres de cavalleria des d'Alacant a Antonio Aguirre. Eivissa, 26 de setembre de 1811.

39. NICOLÁS DE ESTRADA. Ordre per tal que l'oficial D. Basilio Muñeira es presenti a l'illa de Cabrera per fer-se càrrec dels 400 presoners que hi ha allà, adreçat a Antonio Aguirre, de Mallorca. Cartagena, 15 de juliol de 1812.

40. NICOLÁS DE ESTRADA. "Con el oficio... representacion de las mugeres de los patronos y tripulacion de los buques que salieron para cargar granos a Oran y fueron detenidos en Argel", adreçat a Antonio Aguirre. 12 de juliol de 1812.

41. NICOLÁS DE ESTRADA. Comunicat per informar als comandants de bucs de guerra sobre l'apressament, per bucs algerians, d'espanyols, adreçat a Antonio Aguirre, de Mallorca. Cartagena, 26 d'octubre de 1812.

42. Comunicat de l'ordre del document anterior, adreçat al comandant de la nau de *Sant Pau*, Alejandro Briarly. Palma, 16 de novembre de 1812.

43. NICOLÁS DE ESTRADA. Comunicació de l'ordre sobre bucs argelins. Palma, 22 de desembre de 1813.

44. NICOLÁS DE ESTRADA. Comunicat sobre les embarcacions que sortien dels ports indis per a l'enemic, adreçat a Juan Savater Conesa, d'Arenys. Cartagena, 26 de febrer de 1811.

45. NICOLÁS DE ESTRADA. Comunicat sobre el trasllat de Maó a Cabrera de la fragata *Santa Lucía* amb armament de canons, per disposició del capità general de les Illes, adreçat a Antonio Aguirre. 9 de juliol de 1812.
46. JOSÉ ADORNO. Comunicat sobre les formes d'actuació dels mestres de nau que entren a la barra de Lisboa amb una nota sobre el canvi de bandera de la marina de Murat des que Napoleó separà del regne de Nàpols els Abruços, adreçat a Antonio Aguirre. Mallorca, 4 de febrer de 1812.
47. NICOLÁS DE ESTRADA. Comunicat sobre la reposició de queviures als ports de Tarragona i costes a les embarcacions estacionades o que hi puguin arribar, adreçat a Antonio Aguirre, de Mallorca. Cartagena, 23 de març de 1811.
48. NICOLÁS DE ESTRADA. Comunicat sobre la regència i el relleu del càrrec de comandant de Marina d'Antonio Aguirre pel de capità de nau de Diego de Ochando, adreçat a Antonio Aguirre, de Mallorca. Cartagena, 22 d'agost de 1812.
49. JOSÉ MALDONADO; JOSÉ ADORNO LÓPEZ. Comunicat sobre la concessió a Miguel Massanés d'una llicència per tal que es retiri del servei (fill de vídua). Cartagena, 8 de desembre de 1814 (adjuntes nota i signatura de Nieto, del 8 de desembre; de Diego Ochanda i de "Contador", del 14 de desembre).
50. JOSÉ VÁZQUEZ DE FIGUEROA. Comunicat sobre els fatutxs de guerra que, quan es va perdre Tarragona, passaren a Mallorca, adreçat a Antonio Aguirre, de Palma. Cadis, 18 de desembre de 1812.
51. FRANCISCO OSORIO. Document de la Comandància de Palma de Mallorca amb la reclamació de Marcos Mateu i Antonio Marcel, mestres fusters de veles d'aquesta matrícula, on sol·liciten una quantitat en maravedis per la composició dels bucs per al transport de la cavalleria del general Wittnham des de l'illa d'Alacant, adreçada a Diego Orchoando. Madrid, 3 de març de 1814. És còpia signada per Vicente de Garay de Palma, 9 de juny de 1815.
52. JUAN MARÍA BUTLER. Ordre segons la qual el patró particular Pablo M. Merced de la Carrera de Indias està facultat per patronjear qualsevol embarcació corsària contra els enemics de la Corona. Cartagena, 14 de setembre de 1815.
53. MIGUEL DE LARDIZÁBAL. Document en el qual es nomena Miguel de Lardizábal i es presenta com a secretari d'estat del departament de governació d'ultramar, adreçat al jutge d'"arribadas". Madrid, 24 de maig de 1814.
54. TOMÁS DE ESCALADA. Sol·licitud de queviures per als presoners i la tripulació que han de ser traslladats de Palma a Cartagena, adreçat a Diego de Ochando. Palma, 9 de març de 1815.
55. ANTONIO DE QUESADA. Comunicat sobre l'amarratge de la fragata *Lucía* al port de Cabrera sota les ordres de l'almirant Richmore i l'embarcament de mariners anglesos que desitgen negociar, adreçat a Antonio Aguirre, de Palma. Maó, 8 de juny de 1812.
56. JUAN SABATER CONESA. Comunicat pel qual s'informa que l'ajudant militar de Begur, Pedro Darder, matrícula joves aptes per a la pàtria per anar a Amèrica i frustra així les intencions del govern de salvar la pàtria, adreçat al comandant militar de Marina de Mallorca. Canet de Mar, 22 de juliol de 1813.
57. BERNARDO PÉREZ DE RADA. Sol·licitud de trasllat de matrícula després d'evacuar Mataró, adreçat a Antonio Aguirre, de Mallorca. Muntanyes de Moret, 29 de febrer de 1811.
58. PEDRO BENAVIDES. Comunicat sobre la seva estada, fugat de Tortosa, a la Illa, mentre desenvolupava la segona comandància del port, adreçat a Antonio Aguirre. Palma, 20 de maig de 1811.
59. SALVADOR DE MEDINA. Comunicat sobre els 21 individus francesos que s'han remès a la ciutat en Laudes com a presoners de guerra, adreçat a D. Bernardo Pérez de Rada. Tarragona, 26 de gener de 1811.
60. BENITO ROVIRA. Comunicat pel qual va remetre el dia anterior tots els papers que va poder salvar a l'entrada dels enemics al poble de Sant Feliu de

Patrimoni

Guíxols a Antonio de Aguirre. Palma, 19 de gener de 1811.

61. NICOLÁS XAVIER DE SAN JUAN. Comunicat dels dies següents a la rendició de la plaça de Tarragona sobre l'extracció de la casa de la moneda i el trasllat d'unes galeres apresades, adreçat al comandant de Marina a la ciutat de Mataró i al seu partit. Mataró, 22 de juliol de 1811.

62. GERÓNIMO TAVERN. Comunicat del Reial Decret pel qual s'exonera D. Manuel Godoy, Príncep de la Paz, dels treballs de "generalísimo" i almirall i se li concedeix la seva retirada o jubilació, adreçat a Bernat Sánchez, de Palamós. Barcelona, 27 de març de 1808.

63. CONDE DE EZPELETA. Reial Decret d'exoneració de D. Manuel Godoy, Príncep de la Pau, del càrrec d'almirall general d'Espanya i d'Índies, adreçat a Gerónimo Tavern, de Palamós. Barcelona, 1 d'abril de 1808.

64. CONDE DE EZPELETA. Còpia del Reial Decret pel qual decideix abdicar de la Corona a favor del seu hereu al tron, el seu fill el Príncep d'Astúries, adreçat a Gerónimo Tavern, de Palamós. Barcelona, 29 de març de 1808.

65. JOSÉ ADORNO. Comunicat segons el qual no són vàlids els assentaments en la matrícula de mar després de cessar les hostilitats amb els anglesos, adreçat a Gerónimo Tavern, de Palamós. Cartagena, 26 de novembre de 1808.

66. JOSÉ ADORNO. Comunicat del nomenament de Félix de Texada com a capità general de la Reial Armada per part de Ferran VII, adreçat a Gerónimo Tavern, de Palamós. Cartagena, 3 de novembre de 1808.

67. JOSÉ ADORNO. Comunicat del Reial Decret pel qual Ferran VII nomena diversos capitans generals per a la inspecció dels aranzels, adreçat a Gerónimo Tavern, de Palamós; és còpia. Cartagena, 22 de novembre de 1808.

68. JOSÉ ADORNO. Comunicat al capità general de l'ofici en què la Junta Suprema determina el fet d'acabar

amb la correspondència amb Madrid perquè està ocupat i dominat per l'enemic, adreçat a Gerónimo Tavern, de Palamós. Cartagena, 7 de gener de 1809.

69. ANTONIO AGUIRRE. "Durante el tiempo que tengo a mi cargo la capitanía de este puerto, no ha entrado en el buque alguno de nación dinamarquesa...", adreçat a Antonio Boneo. Palma de Mallorca, 9 d'abril de 1809.

70. CONDE DE AYAMANS. "Esta Junta Suprema de Observación y Defensa de este reyno ha acordado que no se habilite ningún barco para la costa de Cataluña desde Tarragona exclusive; hasta Francia", adreçat a Antonio Aguirre. Palma de Mallorca, 18 de febrer de 1809.

71. SIERRA. Comunicat amb normes per a la recollida de la correspondència, adreçat al comandant de Marina de Mallorca. Cadis, 18 de setembre de 1810.

71 documents i 6 f. d'inventari, 360 x 290 mm. Taula de contingut mecanografiada. Àlbum enquadernat en pell granat, vores i llom estampats amb filets i florons daurats, i protegit per una funda en forma de capsa; els documents són dins unes carpetes de plàstic.

Compra a la llibreria Delstre's (1993).

■ NAVEGACIÓ COMERCIAL

1. Mercaderies

Diaris de navegació

Ms. 2377

VENTURA HORTUÑO DE AGUIRRE, capità. "Diario de Dn. Ventura Hortuño de Aguirre, capitán de navío y comandante de la *Europa* en el viage de la Mar del Sur en los años de 1747, 48, 49, 50". 12 de setembre de 1747 - 8 de juny de 1750.

Enq. protecció BC mitja pell i paper de guarda.

Procedència: Compra Porter-Moix.

Estat de conservació: Restaurat i enquadernat el 1982.

Descripció: "Inventari de manuscrits ingressats", *Butlletí de la Biblioteca de Catalunya*, 9 (1981), 119-140 (1975).

Patrimoni

Ms. 2486-2487

BERNAT BOBERA, capità, i JOAN PERE BOBERA, pilot, diaris de navegació de la pollacra *Nuestra Señora de la Merced*. 1785-1816.

Ms. 2486

"Diario de navegación de Bernardo Bobera", sortida de Màlaga amb destí a Veracruz, de Veracruz a l'Havana, i de l'Havana a Cadis; als f. 102^r-105^r, regles de triangulació i exercicis nàutics. 5 d'abril de 1785 - 18 de juny de 1786.

Paper pautat per a indicacions nàutiques, 107 f. (f. 88^v-91^v, 99^v-101^v, 105^v-107^v en blanc), 310 x 220 mm. Enq. pergamí en forma de dossier, tanca amb veta de pell i reforços en cuir al llom.

Ms. 2487

"Diario de navegación de Don Pedro Juan Bobera, piloto de Yndias".

F. 1-136, sortida d'Alacant a Cuba, d'allí a Veracruz, d'allí a l'Havana, d'allí a Cadis. 10 de febrer - 1 d'octubre de 1790.

F. 137-145, documentació comptable de la família Bobera. 1807-1816.

F. 137-140, llistes de despeses.

F. 141-145, rebuts.

F. 146-151, tres cartes d'Andrea Pitteri, Raimundo Alger i Giuseppe di Camilli a Bernardo i Pere Joan Bobera. 1807-1816.

Paper pautat per a indicacions nàutiques, 151 f. (f. 91^r-136^v en blanc; els f. 137-151 són fulls solts), 310 x 220 mm. Enq. pergamí, tanques amb betes de pell.

Procedència: Amb l'ex-libris de la col·lecció Porter "Espanya en el Mundo".

Ms. 5009

BONAVENTURA ROMEU. "Diario de navegación". 1787-1793.

2 vol.

Enq. pergamí.

Procedència: Casa de Subhastes Soler y Llach.

Ms. 2485

ANTONI MIRÓ I URGELLÉS, "Diarios de la navegación", quaderns de bord de les travessies efectuades en diferents vaixells entre la Península i diversos ports d'Amèrica del Sud amb diversos capitans. 1790-1809.

1. F. 1^r-56^v, diari de navegació del bergantí *Nuestra señora de Montserrate*, amb el capità Andrés Fontenales. Sortida de Màlaga a la Guaira, 23 de setembre - 30 d'octubre 1790. De la Guaira a Cadis, 16 d'abril - 25 de juny de 1791.

2. F. 57^r-78^v, diari de navegació de la pollacra *Nuestra señora de Montserrate*, amb el capità Josep Xibixell. Sortida de Màlaga a Puerto Rico, d'allí a Santo Domingo, 27 d'abril - 22 de juny de 1792.

3. F. 79^r-110^r, diari de navegació del paquebot *La Pura y limpia Concepción*, amb el capità Josep Oller. Sortida de l'Havana a Màlaga, 19 de juliol - 19 de setembre de 1796.

4. F. 110^v-126^v, diari de navegació del bergantí [...]. Sortida de [...], a Puerto Rico, [29 de maig] - 11 de juliol de 1803. Incomplet: comença a partir del 8 de juny.

5. F. 127^r-130^v, diari de navegació del bergantí [...]. Sortida de Puerto Rico a Santa Marta, d'allí a Cartagena de Indias, 15 de juliol - 15 d'agost de 1803.

6. F. 131^r-182^r, diari de navegació de la fragata *La Santísima Trinidad*, amb el capità Josep Sagarra. Sortida de Cartagena de Indias a Matanzas, d'allí a Cadis, 15 de març - 13 de juliol de 1804.

7. F. 183^r-213^v, diari de navegació del xabec *El Ángel de la Guardia*, amb el capità Manuel Valerino. Sortida de Tarragona a Eivissa, d'allí a Cartagena, d'allí a Almeria, d'allí a l'Havana. 15 de juny - 20 de setembre de 1809.

8. F. 214^{r-v}, diari de navegació del bergantí *Santa Cristina*, amb el capità Josep Soterias. Sortida de Màlaga a Puerto Rico, l'Havana i Cartagena de Indias. 29 de maig de 1803 - [...]. Incomplet: acaba el 7 de juliol.

Paper pautat per a indicacions nàutiques (f. 2-129), i sense pautar, 214 f. i alguns bitllets afegits, 310 x 215 mm.

Dibuixos a tinta i aquarel·la de vaixells de vela als f. 8, 14, 16, 19, 36, 39, 198; dibuixos de les costes vistes durant el dia als f. 18-21, 24, 48, 49-50, 55-56, 97, 112, 177, 201, 202, 204, 205. Enq. pergamí coetània; els f. no pautats han estat afegits amb posterioritat.

Títol obtingut de la coberta.

Procedència: Amb l'ex-libris de la col·lecció Porter "España en el Mundo", a l'angle superior del f. 212^v, ms. "22910".

Ms. 824

[J. TARRAGONA]. "Libro de diarios náuticos", diaris de navegació d'un bergantí. 4 de juny de 1811 - 6 de juny de 1812.

1. F. 2r-26v: Sortida d'Algesires a Veracruz. 4 de juny - 23 de juliol de 1811.
2. F. 27r-41v: Sortida de Veracruz a Campeche (Mèxic), d'allí al Pan de Guayabón. 23 d'agost - 23 d'octubre de 1811.
3. F. 42r-45r: Sortida de l'Havana a Matanzas, 1-6 de juny de 1812.

Paper pautat per a indicacions nàutiques, 91 f. (f. 45-91 en blanc); 300 x 210 mm. Enq. pergamí coetània, tanques de veta; algunes anotacions a la coberta.

Títol a la coberta posterior, al damunt "J. Tarragona"; diverses *probationes pennae* amb el nom "Zenon Gelpí".

Procedència: Ex-libris de la biblioteca d'Escornalbou, d'Eduard Toda.

Ms. 5007

FELICIA SUST. "Salida del Puerto de Barcelona para el de la Habana con escala en Valencia con el Bergantín español nombrado *Emilio de Porte* [...] su capitán y piloto con el cargo de la derrota Dn. Feliciano Sust". Anotacions i dades enregistrades durant el viatge entre Barcelona i l'Havana, a bord del bergantí *Emilio de Porte*, del capità i pilot Felicià Sust, realitzat el 23 de novembre de 1836 al 29 de juny de 1837, i de Joan Sust, amb el mateix vaixell,

entre Barcelona i Nova Orleans, el 17 d'agost de 1839 i el 10 d'octubre de 1840. 1836-1840.

[114], [1] f. ; 300 x 220 mm. Paper pautat per a indicacions nàutiques i alguns gràfics (formularis impresos amb peu d'impremta: Imp. de Gorchs, Bajada de la Cárcel, Barcelona). Enq. cart. amb els talls tenyits de groc.

Procedència: Casa de Subhastes Soler y Llach.

Bibl.: Joan GIMÉNEZ BLASCO, *De la vela al vapor: la marina catalana a través d'una família de Vilassar de Mar, els Sust*, Lleida: Pagès Editors, 2009.

Ms. 5008

FRANCESC BUIGAS. "Salida del puerto de Barcelona para Málaga y Santiago de Cuba del bergantín español nombrado *Sn. Josefa* su capitán Dn. Francisco Buigas". Anotacions i dades enregistrades per Francesc Buigas, capità i pilot, durant el viatge entre Barcelona i l'Havana a bord del bergantí *Josefa* realitzat del 5 de febrer al 31 de juny de 1831. 1831.

[46] f.; 300 x 205 mm. Paper pautat per a indicacions nàutiques i alguns gràfics (Formularis impresos amb peu d'impremta: Impremta de Piferrer, Barcelona). Enquadernació mig pergamí amb paper estampat enganxat al damunt, amb els talls tenyits.

Procedència: Casa de Subhastes Soler y Llach. Al f. 1r: "Este librete es de Feliciano Sust, de Vilassar de Mar".

Ms. 1506-1508

JAUME FERRER, diaris de navegació. 1851-1853, 1858-1861.

Ms. 1506

JAUME FERRER, diaris de navegació de la fragata *Antonio* i de la corbeta *Villa Tossa*.

1. F. 1-49, "Diario de Navegación para uso de Jayme Ferrer, segundo piloto y encargado de la derrota de la fragata *Antonio*, de porte 1.000 toneladas, de la matrícula de San Feliu de Guixols, nuevo de primer viaje con lastre y afectos peninsulares, emprende el viaje para Nueva Orleans con 22 hombres de tripulación y 6 pasajeros"; sortida de l'estret de Gibraltar cap a Mississipi, del

Patrimoni

Missisipi a Barcelona. 12 d'octubre de 1858 - 15 de març de 1859.

2. F. 50-138, diari de navegació de la corbeta *Villa Tossa*; sortida de l'estret de Gibraltar cap a Montevideo, d'allí a Fray Bentos i retorn, de Montevideo a Matanzas, d'allí a Montevideo, d'allí a Puerto Rico, i d'allí a [Barcelona]. 26 de juny 1859 - 28 de maig de 1861.

Paper pautat per a indicacions nàutiques, 138 f., 310 x 210 mm. Enq. original s. XIX (quadern en hol. amb tanques de veta).

Ms. 1507

JAUME FERRER, "Diario de Navegación para la práctica del alumno Jaime Ferrer, embarcado en el bergantín *Pepe* al mando del capitán y piloto Don Pedro Maristany y segundo piloto Don Marcos Vilar, que emprende el viaje desde el puerto de Barcelona al de Buenos Ayres con cargo de vino y otros afectos del país".

1. F. 1-94, sortida de Barcelona a Màlaga, d'allí a Rio de Janeiro, d'allí a Buenos Aires, d'allí a Matanzas, d'allí a Menorca i de Menorca a Barcelona. 11 de gener - 26 de desembre de 1851.

2. F. 95-143, sortida de Barcelona cap a Santo Domingo, d'allí cap a Trinidad, d'allí cap a l'illa de Pinos, d'allí a Corrientes, d'allí a les Açores, d'allí al cap Espartil, d'allí a Marsella, i de Marsella a Barcelona. 16 de desembre de 1852 - 8 de juny de 1853.

Paper pautat per a indicacions nàutiques, 143, [3] f., 310 x 210 mm. Enq. original s. XIX (quadern en hol. amb tanques de veta).

Ms. 1508

JAUME FERRER, capità, "Cuaderno de vitàcora para uso de la corbeta *Villa de Tossa*, de porte 241 toneladas de la matrícula de Barcelona"; sortida de Barcelona amb destí a Montevideo, d'allí a Fray Bentos i retorn a Montevideo, de Montevideo a Matanzas, d'allí a l'Havana i retorn a Matanzas, de Matanzas a Montevideo. 19 de juny de 1859 - 6 de juliol de 1860.

Paper pautat per a indicacions nàutiques, 93 f., 205 x 155 mm. Enq. original s. XIX (quadern en hol. amb una etiqueta a la coberta sup.).

Reprod.: Microfilm.

Procedència: Biblioteca del marquès de Castellodorsius. Ingressats durant la guerra civil (signatura antiga BC ms. 2699-2700, 2689).

Nota: Un altre diari de navegació de Jaume Ferrer es conserva a la Biblioteca de la Universitat de Barcelona (ms. 2082).

Ms. 5006

JAUME SUST I ALSINA. "Diario de navegación para uso de Jaime Sust y Alsina". Anotacions i dades enregistrades per Jaume Sust i Alsina durant el viatge de Barcelona a l'Havana a bord de la pollacra espanyola anomenada *Re-generada*, amb Francesc Sust i Mir com a capità i pilot, realitzat del 4 de novembre de 1860 al 27 de setembre de 1861. 1860-1861.

[103] f.; 320 x 250 mm, en caps. Enq. editorial mitja pell amb vetes.

F. 74, part inferior del f. escapçada.

Procedència: Casa de Subhastes Soler y Llach.

Bibl.: Joan GIMÉNEZ BLASCO, *De la vela al vapor: la marina catalana a través d'una família de Vilassar de Mar, els Sust*, Lleida: Pagès Editors, 2009.

Ms. 750

MIQUEL SELLERAS I F[ELICIA] SUST. Diaris de navegació de la fragata *Paquita*, matrícula de l'Havana; els trajectes relliguen l'Havana, Nova Orleans, Veracruz, Maó, Alacant, Marsella i Barcelona; nom del capità extret del f. 146v. 3 de maig de 1860 - 2 de juliol de 1862.

F. 1-6v: L'Havana-Gíbara.

F. 7-29: Gíbara-Alacant.

F. 29v-31v: Alacant-Barcelona.

F. 32-56: Barcelona-l'Havana.

F. 57-61: L'Havana-Nova Orleans.

F. 61-89v: Nova Orleans-Tarragona i Barcelona.

F. 90-118: Barcelona-l'Havana.

F. 119-126: L'Havana-Veracruz-Sacrificios.

F. 126v-135: Sacrificios-l'Havana.

F. 135v-139v: L'Havana-Veracruz.

F. 140-145v: Veracruz-l'Havana.

F. 146-174: L'Havana-Marsella.

F. 175v-176v: Marsella-Barcelona.

Paper pautat per a indicacions nàutiques, 200 f. (f. 177-200 en blanc); 210 x 150 mm. Enq. mitja pell i cartró cobert amb paper de guarda coetània, restes de tanques de veta.

Nom de l'autor deduït del f. 146^v.

Procedència: Biblioteca de Ferran de Segarra i de Sis-car.

Ms. 1509-1517

"Cuaderno de bitácora del bergantín español *Romántico* de la matrícula de Santiago de Cuba, del porte 250 toneladas". 1862-1871.

Ms. 1509

BONIFACIO SOLER, capità, sortida de l'Havana amb destí a Alacant, d'allí anada i tornada a Maó, d'Alacant a Barcelona. 17 de maig de 1862 - 10 d'agost de 1862, 13 de setembre - 29 de novembre de 1863.

52, [93] f. (f. no numerats en blanc).

Ms. 1510

JAUME FERRER, capità, sortida de Barcelona amb destí a Rio de Janeiro, de Rio de Janeiro a Buenos Aires i Montevideo, de Montevideo a Matanzas, de Matanzas a Gènova, i de Gènova a Barcelona. 2 de desembre de 1862 - 12 setembre de 1863.

99 f.

Nota: Acaba el contingut a BC ms. 1509.

Ms. 1511

JAUME FERRER, capità, sortida de Barcelona a Rio de Janeiro; de Rio a Montevideo, d'allí anada i tornada a

Fray Bentos, de Montevideo a Cárdenas, de Cárdenas a l'Havana. 23 de gener de 1864 - 4 de novembre de 1864.

101 f. (f. 95-100 en blanc).

Ms. 1512

JAUME FERRER, capità, sortida de l'Havana a Marsella, de Marsella a Barcelona. 19 de març - 5 de juny de 1865.

50 f. (f. 38-50 en blanc).

Ms. 1513

JAUME FERRER, capità, sortida de Barcelona a l'Havana, de l'Havana a Vigo, de Vigo a Alacant, d'Alacant a Barcelona, 2 de maig de 1866 - 14 d'octubre de 1866. De Barcelona a l'Havana, de l'Havana a Nova Orleans, de Nova Orleans a Menorca. 12 de desembre de 1867 - 22 de maig de 1868.

147 f. (f. 124-146 en blanc, pàg. antiga 290 p.).

Nota: Complementa BC ms. 1515.

Ms. 1514

JAUME FERRER, capità, sortida de Barcelona a l'Havana, de l'Havana a Nova Orleans, de Nova Orleans a Maó, de Maó a Barcelona. 11 de febrer 1867 - 18 d'agost de 1867.

151 f. (f. 72-150 en blanc).

Ms. 1515

JAUME FERRER, capità, sortida de Barcelona a l'Havana, de l'Havana a Nova Orleans, de Nova Orleans a Maó, de Maó a Barcelona. 5 de desembre de 1867 - 5 de juny de 1868.

101 f. (f. 71-101 en blanc).

Nota: Complementa BC ms. 1513.

Ms. 1516

JAUME FERRER, capità, sortida de Barcelona a Montevideo, 18 de gener de 1869 - 8 d'abril de 1869. De Montevideo a Barcelona, 26 d'agost de 1869 - 30 de novembre de 1869. De Pernambuco a Maó, de Maó a Barcelona, 14 de maig de 1871 - 2 de setembre de 1871.

151 f. (f. 144-150 en blanc).

Patrimoni

Ms. 1517

JAUME FERRER, capità, sortida de Barcelona a l'Havana, de l'Havana a Montevideo, 6 de març - 15 de setembre de 1870. De Montevideo a Barcelona amb escala a Pernambuco. 29 de març - 29 d'abril de 1871.

101 f. (f. 98-100 en blanc).

Nota: Continua a BC ms. 1513.

Paper amb una pauta per a indicacions nàutiques, 9 vols., 205 x 155 mm. Enq. original s. XIX (quaderns en hol. amb una etiqueta a la coberta sup.).

Procedència: Biblioteca del marquès de Castellòsrius. Ingressats durant la guerra civil (signatura antiga BC ms. 2690-2698).

Ms. 826

"Barque Clara of Liverpool, from London towards Bombay", diari de navegació. 10 d'abril de 1875 - 18 de febrer de 1876.

1. F. 1r-16v: Sortida, sota el comandament del pilot Bebiouth. 10 d'abril - 16 d'agost de 1875.

2. F. 17v-33v: Tornada, sota el comandament del pilot Thennard. 15 d'octubre de 1875 - 18 de febrer de 1876.

Paper ratllat, 33 f.; 325 x 205 mm. Enq. coetània (quadern en holandesa).

Procedència: Ex-libris de la biblioteca d'Escornalbou, d'Eduard Toda.

Derrotes

Ms. 1634

DELGADO, "Derrotero que contiene las derrotas que adelante quedan dadas con la figuración de las tierras"; conté rutes de Cadis i Canàries a diferents ports de l'Amèrica Central i l'Amèrica del Sud. Finals s. XVIII - principis s. XIX.

1. F. 2^r-10^r, "Derrota desde la badía de Cádiz al puerto de Veracruz".

2. F. 10^r-12^r, "Derrota de La Habana a Cádiz por la canal nueva de Bahama".

3. F. 12^r-13^v, "Derrota de Canarias al Puerto de La Habana con el conocimiento de las tierras".

4. F. 18^r-21^r, "Derrota de Canarias a La Habana por la Canal Vieja".

5. F. 21^v-22^v, Perfils de les costes de les illes Canàries.

6. F. 24^r-26^v, "Derrota de Buenos Aires desde el puerto de Cádiz".

7. F. 27^r-29^r, "Derrota de Montevideo para Europa".

8. F. 30^{r-v}, "Noticias de las corrientes del seno mejicano".

Paper, 30 f. (f. 23, f. 29^v en blanc), 310 x 215 mm. Dibuijos a tinta de les costes que es veuen durant la ruta a la pràctica totalitat dels fulls. Enq. pergamí s. XX, restaurat el 1980.

Procedència: Recuperació. Amb l'etiqueta "Ministerio de Instrucción Pública. Dirección General de Bellas Artes. Junta General del Tesoro Artístico. N.º de inventario de la Junta 213".

Reprod.: Microfilm.

Càrrega

Ms. 823, doc. 15 (f. 26)

Nota sobre la càrrega d'un vaixell en partença d'Ancona. [1849].

Dins: Correspondència administrativa rebuda per Gregorio Vodret, cònsol general pontifici a Sardenya, en el període anterior a la unificació italiana.

Procedència: Donatiu d'Eduard Toda.

Ms. 2176

"Livro de carga que deste porto de Pernambuco conduz ao de Lisboa o navio Sacramento e Conceição, comandante Joaquim Francisco d'Almada", detall de la càrrega del vaixell, amb indicació del carregador i del destinatari. 4 de maig de 1823.

Paper, 36 f., 190 x 110 mm. Enq. pell, ornada d'una orla estampada amb ferros daurats, restes d'una tanca de veta.

Procedència: Amb l'ex-libris de la col·lecció teatral d'Artur Sedó; havia estat comprat a la llibreria Porter, a l'angle sup. del f. 36^v "11100/150".

Patrimoni

Ms. 4340

"Libro A. Gastos menores", despeses d'un comerciant català amb interessos a Cuba; inclou relacions de mercaderies trameses per vaixell. 1835-1846.

23, 249 f., 220 x 160 mm.

Procedència: Biblioteca d'Eduard Toda a Escornalbou.

■ PASSATGERS

Diaris de viatge

Ms. 2028

RAFAEL PERALTA Y MAROTO. "Recuerdos de un viaje de Barcelona a Manila en el vapor *Reina Mercedes*". 10 de setembre de 1878 - 12 d'octubre de 1878.

F. 1-40v: Dietari autògraf del viatge, en què es va fer escala a Port Saïd, Aden, Punta Gales i Singapur, amb il·lustracions.

F. 40v-42v: Apèndix amb les posicions geogràfiques del vaixell, les distàncies i la climatologia i les diferències de longitud i d'hora.

F. 43r-59: Mapes i il·lustracions.

F. 43-47: Croquis geogràfics de Manila i Ceilan.

F. 48-50, 58-59: Dibuixos de monuments.

F. 51-58: Derrota seguida pel vaixell.

[1], 59, [6] f. (núm. antiga 113 p., els f. no numerats en blanc; els dibuixos de monuments són bitllets afegits), 150 x 105 mm. Mapes i dibuixos a l'aquarel·la i llapis. Enq. original s. XIX, quadern en hol.

Procedència: Compra a Carolina i Federico Peralta.

Conservació: Llom desenganxat, pendent de restauració.

Ms. 2178

ARMAND PIN DE LATOUR, "Dietari d'una excursió a Mallorca i Cabrera a bordo del *Mariucha*. Juny 1913", diari del viatge fet per l'autor amb el iot *Mariucha*, acompanyat per [C.] Giralt, Ricard Segalà, Josep Grau, Francesc Coma, i Josep Roca; inclou gran nombre de postals de Mallorca

i fotografies de la vida al vaixell, dels pobles i les costes mallorquines.

F. 1-2, introducció: "Eix manuscrit de l'excursió ab lo *Mariucha* fou escrit a empentes, entre un cable de New York i altres de Liverpool o d'Alexandria [...] l'he conservat finalment per les correccions que'l meu venenat pare se prengué la molèstia de fer-hi [...] Barcelona 1929". Barcelona, 1913.

Paper (fulls aprofitats de les llistes de cotització del cotó entre 1911 i 1913 a Liverpool, Orleans i Nova York, impreses per la casa Riva y García, de Barcelona), 341 f. (num. antiga 300 f.), 140 x 210 mm. Fotografies en blanc i negre i targes postals. Enq. pell vermella s. XX.

Procedència: Amb l'ex-libris de la col·lecció teatral d'Artur Sedó.

Edicions: A. Pin de Latour, *Dietari d'una excursió a Mallorca y Cabrera embarcats en lo "Mariucha", juny 1913: llegit a la sala de conferències del Real Club Marítimo*, Barcelona: Imp. Casamajó, 1914.

Ms. 2527

MANUEL MARIA FERRER. "Libro de anotaciones familiares". 1815-1875.

F. 80-87v: "Estado de las entradas y salidas de puer-to".

Paper ratllat (de comptabilitat). 87 f. (num. antiga 88 f.) + 3 f. solts. Llibreta de comptabilitat.

Procedència: Forma part del fons de Mariano Ferrer Bravo.

Descripció: "Inventari de manuscrits ingressats", *Butlletí de la Biblioteca de Catalunya*, 9 (1981), 119-140 (1978).

Ms. 2721

PERE COROMINES, "Viatge a Canàries", dietari d'un viatge a les illes Canàries. Maig de 1930.

102 f. (a continuació alguns f. en blanc); 160 x 100 mm. Paper quadriculat. Al f. de títol petit dibuix d'un vaixell, alguns petits dibuixos il·lustratius. Llibreta, enq. industrial en pell negra, talls acolorits.

Ms. 2722

PERE COROMINES, "Viatge a l'Amèrica", dietari d'un viatge a l'Havana. Octubre-desembre de 1930.

199 f. (f. 174-197 en blanc); 155 x 105 mm. Paper quadriculat. Al f. de títol hi ha el dibuix d'un vaixell i dibuixos il·lustratius. Llibreta, enq. industrial en pell negra, talls acolorits.

Ms. 2747/2

PERE COROMINES, "Diari d'abord", recull de textos i notes disperses redactades en el vaixell cap a l'exili a Amèrica. Octubre-novembre de 1939.

F. 1-6: "Els tipus d'abord".

F. 7-10: "Tipus d'abord. En totes li ponen".

F. 11-13: "Port de la Pallice".

F. 14-16: "Els dos desterrats".

F. 17-18: "Les dones d'abord".

F. 19-25: "Un naixement".

F. 26-27: "Les converses amb en Martínez López".

F. 28-32: 31 d'octubre de 1939.

F. 33-38. Arribada a Rio de Janeiro.

F. 39-44: Notes soltes.

44 f.; diverses mesures.

Ms. 4522

JACINT VERDAGUER, Obra en prosa. [ca. 1870-1900].

7. Notes relacionades amb els viatges marítics de Verdaguer, en castellà [ca. 1867-1870].

2 f., 210 x 150. Escrit en els espais en blanc d'un ofici de l'Ateneo Catalán de la Clase Obrera a Jacint Verdaguer, signat per Ferran Sellarés i Josep Roca i Roca (Barcelona, 12 de maig de 1867).

Ms. 4805/6

Transcripció amb blancs de l'esborrany d'un text en prosa, escrit en castellà, sobre els indis d'Amèrica; notes relacionades amb els viatges marítics de Verdaguer [ca. 1867-1870]. Text incomplet.

4 f.; 222 x 160 mm. Text mecanografiat.

Cf.: ms. 4522, núm. 7, f. 2v.

Documentació sobre els diferents serveis**Ms. 3369/6**

PERE COROMINES, documentació del viatge amb el vaixell *Roma*, travessia Barcelona-Cuba; inclou la llista de passatges, dos menús, l'acreditació de Pere Coromines i una postal del vaixell *Roma* de la Navigazione Generale Italiana, en què Pere Coromines féu un viatge a Amèrica, amb una nota de Joan Coromines. 1930.

Ms. 2477

F.P.V.B. i A., Reglament del servei d'hosteleria en els vaixells de vapor de la ruta Marsella-Cadís-Londres, a coberta rúbr.: "Carrera de Marsella a Cádiz y Londres por los vapores españoles". [2a meitat s. XIX].

F. 1-13: "Instrucciones para las fondas en buques de vapor".

F. 13v-15: "Reglamento de manutención".

F. 15v-16: "Tarifa".

16 f.; 205 x 150 mm. Llibreta, coberta de paper rosa, a la coberta anterior, etiqueta industrial (imprès: "El Escritorio, papeleria, rayados y pautados de José Arrufat y Torrens, calle de Escudellers, núm. 71").

Procedència: Fons antic.

Descripció: "Inventari de manuscrits ingressats", *Butlletí de la Biblioteca de Catalunya*, 9 (1981), 119-140 (1978).

Ms. 3958

F.P.V.B. i A., Reglament del servei d'hosteleria en els vaixells de vapor de la ruta Marsella-Cadís-Londres, a coberta rúbr.: "Carrera de Marsella a Cádiz y Londres por los vapores españoles". [2a meitat s. XIX].

F. 1-11: "Instrucciones para las fondas en buques de vapor".

F. 15v-17: "Reglamento de manutención".

F. 17v-18: "Tarifa".

Patrimoni

18 f. (f. 12-15 en blanc), 200 x 145. Llibreta; a la coberta anterior, etiqueta industrial amb el títol (imprès: "El Escritorio, de José Arrufat y Torrens, calle de Escudellers, núm. 71").

Procedència: Fons antic.

■ NAVEGACIÓ FLUVIAL

Ms. 815

CHARLES RIVINGTON. "Notes of an excursion through the Netherlands and up the Rhine to Wiesbaden and Frankfurt". Juliol-agost de 1828.

35 f.; 185 x 115 mm. Enq. holandesa s. XIX.

Procedència: Ex-libris de la Biblioteca d'Escornalbou d'Eduard Toda.

Nota: Potser l'autor és Charles Rivington (1752-1831), editor, de qui es conserva una sèrie de dietaris a Òxford, Bodleian Library, MSS. Eng. misc. e. 957 - 8, Universitat d'Òxford.

Ms. 828

WILLIAM MAC GREGOR. "Nile Voyage 1873-1874 Log of Nygma. Memoranda as to stores, weather", etc. Llistes preparatòries, diari de navegació i notes diverses. 2 de desembre de 1873 - 28 de febrer de 1874.

72 f.; diverses mesures. Enq. holandesa, s. XIX.

Procedència: Ex-libris de la Biblioteca d'Escornalbou d'Eduard Toda.

Ms. 3572

"Navegación en el río Ebro. Notas para su estudio". Signatura de l'autor, il·legible, al f. de títol. Novembre de 1935.

85 f.; 325 x 215 mm. Text mecanografiat, amb fotografies, gràfics i f. plegats amb plànols del recorregut del riu Ebre i del Roine. Enq. tela groc mostassa, títol imprès a la coberta.

Procedència: Donatiu de Felip Rodés. Traspàs del matgatzem (R. 251.627).

■ LEGISLACIÓ I JURISPRUDÈNCIA

Ms. 214/14 (f. 22-23)

F. 22-23: Còpia d'una sentència pronunciada en un procés per sodomia contra dos remers de les galeres reials de Catalunya. 1611.

2 f.

Procedència: Biblioteca de Jaume Bofill i Mates.

Descripcions: E. Duran, dir., *Repertori mss. catalans (1474-1620)*, Barcelona: IEC, 1998, vol. I, 165-166; BITECA manid, 1932.

Ms. 1013

CANUTO CORROZA, "Estudios sobre una ley para el uso general del mar, para la navegación y para los puertos". Madrid, 1863.

F. 6-99: "Primera parte. Estudio de lo que existe".

F. 100-187: "Segunda parte. Estudio de lo que debe establecerse"; al final "Madrid, 17 de septiembre de 1863. C. Corroza".

F. 188: "Tercera parte. Proyecto de ley".

212 (num. original 415 p.); 320 x 225 mm. Amb esmenes i cancel·lacions. Enquadernació coetània de pell verda es-tampada amb ferros daurats i en fred, títol a la coberta "Proyecto de ley para el uso general del mar para la navegación y para los puertos", i al lloc "Ley de navegación y puertos".

Procedència: Donatiu de Ramon d'Alós-Moner.

Ed.: *Estudios sobre una ley para el uso general del mar, para la navegación y para los puertos*. [Madrid], Gálvez, [s.a.]; id., Madrid: [s.n.], 1865 (Imp. de la viuda de D.J. Cosme de la Peña).

Ms. 2441

Recull de notes i apunts de dret mercantil marítim sobre la hipoteca naval [1875].

71 f.; diverses mides. Escripura de quatre mans (f. 2-54, 55-65, 66-70 i 71).

Procedència: Precedit per una carta de Santiago Hernández Yzal, catedràtic de l'Escola Oficial de Nàutica, de juny de 1977, en què es descriu el contingut de la documentació.

Descripció: "Inventari de manuscrits ingressats", *Butlletí de la Biblioteca de Catalunya*, 9 (1981), 119-140 (1978).

Ms. 3306/14

F. 357-366, "Expediente producido por el capitán ruso Pandelly Mastroyani sobre si deben pagársele los fletes por la tropa que en 14 noviembre de 1804 embarcó para conducirla al puerto de Mahón en su polacra *San Nicolás*, que el día 15 inmediato fue apresada por la esquadra inglesa del mando del General Nelson". 1805.

Dins: Batllia General del Reial Patrimoni de Catalunya. Recull d'expedients. 1782-1830.

Procedència: Compra a la llibreria Babra. Ingressat durant la guerra civil (signatura antiga ms. 2704).

Ms. 3646

[GASPAR MELCHOR DE JOVELLANOS. Informe sobre la reforma de la Marina Reial Espanyola]. Inclou, a la fi, "Apuntes formados para mi gobierno en el discurso de mi carrera". [1797 o post.].

[1], 88, [1] f.; 300 x 215 mm. Amb algunes esmenes i cancel·lacions. Enq. protecció BC pergamí.

Procedència: No indicada.

Estat de conservació: Restaurat i enquadrat 2004.

■ ANNEX: DIBUIXOS DE VAIXELLS

Ms. 42

Miscel·lània de textos morals i pedagògics en català [segles XIV-XV].

55 f. (a continuació 3. f. en blanc); 205 x 245 mm. Caplletres en vermell amb lleugera filigrana; nombrosos dibuixos marginals afegits posteriorment (entre ells, f. 30v, un vaixell). Enq. protecció pergamí època moderna, al llom títol ms. "Jafuda jueu", restes d'un teixell de paper amb un títol il·legible.

Procedència: Biblioteca de Marià Aguiló; al f. de guarda "S. de Antoni del Codony menor, mercader francès, any 1614".

Ms. 956

Tractat de matemàtica pràctica. En llatí. Acèfal (falten la pàgina de títol i el primer full). [Finals s. XVII].

110 f.; 385 x 240 mm. Títols de capítols cal·ligràfics. Fulls emmarcats per doble filel, en certes pàgines en vermell; amb figures geomètriques; en alguns fulls dibuixos de vaixells. Enq. pell sobre cartró.

Procedència: Donatiu d'Eduard Toda. Havia pertangut a Edward Moseley, al f. de guarda s'hi llegeix "Edward Moseley, his book, anno aetatis suae 14, annoque Domino 1698".

Estat de conservació: Relligadura molt malmesa, alguns fulls desenganxats i amb les vores malmeses.

Nota: El possessor podria ser Edward Moseley, general *surveyor* i posteriorment tresorer de Carolina del Nord, als Estats Units.

Ms. 978

JAUME ÇAFONT. "Dietari de les turbacions del tems del rey Don Juan que en Catallunya foren, comensant al primer de jener Mi. CCCC XVIII; fet y escrit lo present dietari per mà d'en Jaume Safont, notari, que a carech tenia a portar y escriure lo dietari de la casa de la diputasió y General de Catalunya". Als f. 149-153 índex alfabètic. 1414-1484; títol afegit a principis del s. XVI.

Paper, 153 f.; 285 x 225 mm. Postil·les marginals. Al f. 1 escut d'armes de Barcelona, al damunt ms. "Cases de Barcelona, fol. 104" i "autor Jacobus Çafont notarius". Acompanyant algunes de les postil·les, petits dibuixos al·lusius al contingut (corones, banderes, escuts, armes, edificis, vaixells, etc.), en tinta sèpia i vermella. Enq. pergamí, s. XVI, restes de tanques de botó, títol al llom "Dietari de las turbacions de Catallunya".

Procedència: Compra a B. Pereira Borrajo. Al contraplà anterior anotació ms. "De Don Pedro Valero"; al f. 1 restes de signatura en tinta ""De.se." "10.7".

Patrimoni

Ms. 2196

Àlbum de Milagros Rubio de Feijóo; conté poemes (la major part dedicats), dibuixos i aquarel·les, sovint de vaixells. Madrid-Santander, Cuba, 1864-1914.

Paper, 58 f., 210 x 300 mm. Enq. pell, s. XIX, cantoneres metàl·liques, talls argentats.

Procedència: Amb l'ex-libris de la col·lecció teatral Artur Sedó.

Ms. 3390

PERE COROMINES, Conferències pronunciades durant el viatge a Amèrica. 1930.

175 f.; a continuació ca. 25 f. en blanc. Paper quadriculat; títols en vermell; a l'inici de cada apartat hi ha enganxada una calcomania amb motius de flors, cases o vaixells. Llibreta, enquadernació industrial en paper cartó negre.

Ms. 4552/4, doc. 2

Fotografia del transatlàntic *Reina Maria Cristina*, en què Planells féu la travessia de Cuba a Barcelona el 1895.

85x12 mm.

Dins: Documentació personal de JOSEP PLANELLS I SERRA, Barcelona-Cuba.

■ NOTES

1. Inventari consultable a través de la pàgina web de la Biblioteca de Catalunya: cataleg.bnc.cat/record=b1843184~S13*cat. Consulta del 02/12/2014.

2. Una altra institució que, insospitadament, conserva també alguns diaris de navegació és la biblioteca de l'Abadia de Montserrat (mss. 916-1919).

3. Descrites per Víctor Mata i Ventura i Marià Hispano Vilaseca, "Organització dels fons de col·leccions documentals: el tresor del Museu Marítim de Barcelona", a *Drassana*, 11 (2003), 6-14.

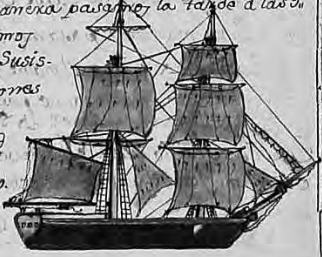
No. ^a	Mi. ^a	Br. ^a	Proa.	Viento.	Abati- miento.	Vari- cion.	Dia 21. à 22. al medio dia <i>Vien-res.</i>						
1	6.	4.	O. S.	S. E.	00	20	Rumbo de fan- tasia.	Distancia de fan- tasia.	Qu- dr- te.	N	S	L	O
2	6.	4.					00	152 mi. ¹ / ₂	32	00	63	00	138
3	6.	"					Angulo corre- gido.	Distancia corre- gi- da.	Id. cor- re- servada.	Diferen- cia de la- titud ob- servada.	Ap- to de Meridia- no corr.		
4	6.	"					71 1/2	152 mi. ¹ / ₂	32	Sor. ^a S.	114 mi. ¹ / ₂		
5	6.	"					Latitud salida..... N. 33 5 m						
6	6.	"					Diferencia de latitud al. S. 1 5"						
7	5.	4.					Latitud llegada..... N. 32 30"						
8	5.	4.					Idem observada..... N. 32 15"						
9	7.	"					Diferencia de latitud ob- servada..... S. 00 30"						
10	7.	"					Idem de estima..... N. 00 15"						
11	6.	4.					Suma de ambas latitudes... 26 20"						
12	6.	4.					Paralelo medio..... 13 10"						
1	6.	4.					Longitud salida..... D. 51 10"						
2	6.	4.					Diferencia de longitud al. D. 2 28"						
3	6.	4.					Longitud arribada..... O. 54 8"						
4	6.	4.											
5	6.	4.											
6	6.	4.											
7	6.	4.											
8	6.	4.											
9	6.	4.											
10	6.	4.											
11	6.	4.											
12	6.	4.											

Acaecimientos

*En el Medio Dia quedamos con todo aparejo Lanzo an Alta y Rastreados por Bawan con Viento fresco y marajada del Nro y abulrada el S. Siguiendo el Rb. el O. S. A la 1. de la tarde avistamos una. Embargo a nra. Casado en dist. de unos 2. leguas y demorava p. el N. y seguia la buelta del S. S. y Repom. que era una guleta un megada de Bawan y a las 2 1/2 las perdimos y vistas Amoc. y Celo y Ouzomas Abriçados max V. y Rb. dho y de esta manera pasamos la tarde a las 3. La noche se llamo el V. al S. se la qual osamos vela de tray y Carbonera y toda la noche susis-
tio dho V. Amoc. en yuales demostraciones max V. y Rb. dho*

Al Dia Obzease el Salen 12 Guj. 15 m. Lat. medio. N. 33 m. mas al N. de mi fant. y se haecho la 2.ª Coneccion dho

Didj noj Guas.

Vendese en Barcelona: En casa la Viuda Pifferrer, administrada por Juan Sellent.

Patrimoni

Antoni MIRÓ I URGELLES, "Diarios de la navegación", Biblioteca de Catalunya, ms. 2485, f. 18 (perfil de la costa de la Isla Margarita).

Ho. ^a	Mi. ^a	Br. ^a	Proa.	Viento.	Abati- miento.	Varia- cion.	Dia 26. à 27. al medio dia <i>Miercoles</i>						
1	5.	"	0.75	3.7	00	3.20	Rumbo	Distancia	Qu- dr- te.	N	S	L	O
2	5.	"				3.70	de fan- tasia.	de fan- tasia.					
3	4.	A.				3.70			3.00	3.	00	105	3.
4	4.	A.				3.70							
5	4.	A.				3.70	Angulo	Distancia	Id.	Diferen- cia de la- re- titud ob- servada.		Ap. ^{to} de Meridia- no corr.	
6	4.	A.				3.70	corre- gido.	corre- gida.					
7	4.	A.				3.70							
8	4.	A.				3.70							
9	5.	"	0.75			3.70							
10	5.	"				3.70	Latitud	salida...	N. 11	5.	30	m	
11	5.	"				3.70	Diferencia	de latitud	al. 3.				
12	A.	A.				3.70	Latitud	llegada...	N. 11		22	"	
1	4.	A.				3.70	Idem	observada...	N. 11		32	"	
2	4.	A.				3.70	Diferencia	de latitud	ob- da	N. 00		20	"
3	4.	"				3.70	Idem	de estima...	N. 10				
4	4.	"				3.70	Suma	de ambas	latitudes...	23		20	"
5	4.	A.				3.70	Paralelo	medio...	11		32	"	
6	4.	A.				3.70	Longitud	salida...	315		18	"	
7	4.	"				3.70	Diferencia	de longitud	al. 0.	1		18	"
8	4.	"				3.70	Longitud	arribada...	313		20	"	
9	3.	A.				3.70							
10	3.	A.				3.70							
11	4.	"				3.70							
12	4.	"				3.70							

Acacimientos.

Alves Alr Medio Dia Quedamos con todo aparejo Saugo con Alla y
 Rastradeno p. Damba y banda con V.º S.º fresquito y marejada. El N.º
 gobernaado. El Rb.º y en el mismo punto se medio dia estamos N.º S.º con
 dha. Yola. El Fabaco. a. d.º como a 6. lleg. a las 2. y la tarde se demarcao
 la punta del N.º y mes. O. dha. ysla y demarcao por el S.º y S.º. Coru.º y
 a las 6. se bolvio a demarcao y demarcao por el S.º S.º. Coru.º. Al poner el Sol
 se demarcao y se hallaron 3.º y 4.º. V.º. N.º. Anoc. los Cielos Claros y Orizorries
 abruzados max. V.º y Rb.º dha. y de esta manera pasamos la tarde y la noche con
 Cuydado a las 9. la noche se mando gobernar el Rb.º del O. y S.º por haur
 avistado los 3.º castillos a la qual se avistaron a la 7. de las mananas por la
 Señal de la D.º como a 6. llegu. Al Medio Dia volverse el Sol en
 N.º y S.º. D.º N.º como a 6. llegu. a las 9. la qual se ha echo la 2.º. Conxacion.

Quando de N.º S.º con dha. 3.º castillos de la parte del N.º dist. como a 1.º lleg. a esta figura. Esta yª mananita estamos N.º S.º a la p.º del N.º ad.º como a 6. llegu. a esta figura.

Vendese en Barcelona: En casa la Viuda Esfercer, administrada por Juan Sellent.
Dij. noy Guas

H ^o	Mi ^s	Br ^s	Proa.	Viento.	Abati- miento.	Varia- cion.	Dia 27 à 28 al medio dia <i>Tueves</i>						
1	4	"	0 ⁿ S ^o	S. N ^o	00	11 ^h 15 ^m	Rumbo de fantasía.	Distancia de fantasía.	Quadrante.	N	S	L	O
2	4	"					70-20	86 m ²	3 ^o	00	16	00	85
3	3	4					Angulo corregido.	Distancia corregida.	Id. de latitud observada.	Diferencia de latitud observada.		Ap. to de Meridiano corr.	
4	3	4	0 ^h				00	00	00	14 m. 5.		00	
5	3	4					Latitud salida.....	N ^o ... 11 Gr. 20 m					
6	3	4					Diferencia de latitud al. S.	- : 16					
7	3	4					Latitud llegada...	N ^o ... 11 : 16					
8	3	4					Idem observada.....	N ^o ... 11 : 18					
9	3	4					Diferencia de latitud ob. S.	00 : 14					
10	3	4					Idem de estima.....	N ^o ... : 2					
11	3	4	0 ⁿ S ^o				Suma de ambas latitudes...	22 : 50					
12	3	4					Paralelo medio.....	11 : 25					
1	3	6					Longitud salida.....	313 : 20					
2	3	4					Diferencia de longitud al. O.	1 : 27					
3	3	2					Longitud arribada.....	311 : 53					
4	3	"											
5	3	"											
6	3	"	0 ⁿ S ^o										
7	3	4											
8	3	4											
9	4	"											
10	4	"											
11	4	"											
12	4	"											

Acacimientos.
 Ayer Al medio Dia quedamos con todo a pance lo Sango con un Ala y
 Restradexa p^o Bando y bando con V^o S. N^o siguiendo el Rb^o lo q^o demue-
 tra la Tabla y estando los 3° testigos a la Vista a Corta distancia a la Vna
 se Avisto una palmaria p^o las senyola de barox la qual seguio la buelta del
 S. S^o y a las 2° llego a parlamiento nro lo qual avia el Cora. por entre
 3° y 4° y ena Española a las 1° se demarco el Isote mayor de los tes-
 tigos y demoxava al S^o 1/2 S^o con 2° dist^o de unas 5. llego al poncase el Sol
 se demarco y se hallaron de Vanc^o 11 q^o 15 m. N^o y al mismo tpo demarcamos
 el Isote de mas 0° de los testigos lo qual demoxava al S^o 1/2 al S. en dist^o
 de unas 5. llego y asina pasamos la tarde y Junta mente la Noche los 1°
 en toda ella fueron el S. N^o floxos a las 5 1/2 de
 la mañana avistamos los 6° frayles y demoxamos por el
 S^o 1/2 y al mismo tiempo se avisto la ysla maapariita
 y a las 7. se avistaron los 7° heumano y a las 8. se de-
 marco la punta 0° de la mano al S. S^o y los 7° heu-
 al N. N^o ambo Corro^o Al medio dia Obzorse el
 Sol en 11 q^o 18 m. 2 m. mas al N^o q^o mi fant^o y no
 se haecho Caxc^o p^o no daru difa Semible
 Dios noy Guia

Vendese en Barcelona: En casa la Viuda Piferer, administrada por Juan Sellent.

Patrimoni

Antoni MIRÓ I URGELLÉS, "Diarios de la navegación", Biblioteca de Catalunya, ms. 2485, f. 55 (perfil de la costa del cap San Vicente, amb el far).

55

Ho.	Mi.	Br.	Proa.	Viento.	Abatim.	Variación.	Dia 21 à 22 al medio dia	Liexcoly					
1	"	"	buelta O. No	S. No		22	Rumbo de fantasia.	Distancia de fantasia.	Quadrante.	N	S	L	O
2	"	"		SO.		No.	"	"	"	"	"	"	"
3	"	"				Demarcado.	"	"	"	"	"	"	"
4	"	"				Tronco al polo.	Angulo corregido.	Distancia corregida.	Id. corregido.	Diferencia de latitud observada.	Ap. to de Meridiano corr.		"
5	"	"				por el	"	"	"	"	"	"	"
6	"	"					"	"	"	"	"	"	"
7	"	"	SE. $\frac{1}{2}$ S.	No	SO.								
8													
9													
10													
11													
12													
1			SE. $\frac{1}{2}$ S.				Entre las 12 y 1 de la tarde a la hora de la meridiana	Latitud salida.....	N. 36 Gr 0 m				
2								Diferencia de latitud al....	:				
3								Latitud llegada.....	:				
4								Idem observada.....	N. 36 Gr 40 da				
5			SE.					Diferencia de latitud ob....	:				
6								Idem de estima.....	:				
7								Suma de ambas latitudes....	:				
8								Paralelo medio.....	:				
9			SE. $\frac{1}{2}$ L.					Longitud salida.....	O. 11 : 30.				
10								Diferencia de longitud al....	:				
11								Longitud arribada.....	SE. 20 : 25.				
12													

Acacimientos.
 Ayer al Medio Dia quedamos con toda calma... Luego si-
 guiendo la Douelta hacia el Cabo S. Vicente y a las 1 1/2 de la tarde se
 llamo el V. al O. y bizant... adelante en bueltas el SE. Siguiendo
 el N. y lo q. daa el Dho V. a las 7. Demarcando al Cabo S. Vicente y
 demarcando al N. y V. y la p. llamada Rueda al N. y V. al N. ambos
 Capos y así continuó la tarde hasta q. Anoch. Diela y Durientes Ca-
 padon y Se. y Zafes. V. Th. Calmor y a la misma noche pasamos
 la Noche con calma hasta q. Aman. y en guale demarcaciones con
 q. Anoch. estando lo tierra a la vista a las 9. y a las 9. man-
 ron gousmar al SE. y se afin. y arribamos mas a la Costa y en Dho
 tiempo se llamo al bajillo del V. al O. may. luego lo q. quedamos en calma
 Este dia se descubrieron muchas Embarcaciones por la poca luz q. se qui-
 an Nuestra Ab. y A. y la p. El barco q. eran pequeños q. considera-
 mos q. eran Pescadores del Faro. Este Medio Dia observase el Sol en 36 2 43
 Lat. N. y demarcando al Cabo S. Marías al N. como q. según Dho Ob-
 servación y marca me allo en Dho Sur y en 10 2 25 m. Long. O. al N. de Paris.
 Estando a la p. el O. el Cabo S. Vicente como
 y lo q. demarcando a el S. y la p. llamada
 hulliza. a el S. de. ambos Capos hacen los
 presente figura. Va siguiendo la Costa.

Cabo S. Vicente.
 Establimento

Vendese en Barcelona: En casa la Viuda Piferer, administrada por Juan Sellent.

Patrimoni
 Documentació sobre vaixells i navegació
 a la Secció de Manuscrits de la Biblioteca de Catalunya